

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

29 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська ономастика

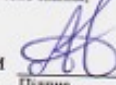
Назва дисципліни

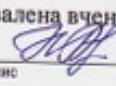
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В 11 Філологія (за спеціалізаціями)
Предметна спеціальність – В.11.01 Українська мова та література
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Філологія. Українська мова та література
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЕКТС. **Код дисципліни** – ОФП.17
Мова навчання – українська
Статус дисципліни – обов'язкова (фахової підготовки)
Факультет – гуманітарно-педагогічний
Кафедра – української філології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт*	Курсова робота	Форма семестрового контролю		
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит	
			Кредити ЄКТС	Години	Різом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття						
Д	2	3	4	120	50	16				70			+		
З	2	3	4	120	12	4			34	8	108			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Філологія. Українська мова та література» за спеціальністю В 11 «Філологія (за спеціалізаціями)».

Робоча програма складена д-ром філол. наук, проф. Михайлом ТОРЧИНСЬКИМ
 Підпис автора Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1. Зав. кафедри Анатолій ЯНЧИШИН
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету
 Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
(Підписи завідувача кафедри та гаранта ОП, за якою закріплений
обов'язковий освітній компонент)

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Зав. кафедри	української філології		Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант ОП	української філології		Марія ГАВРИШ

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Українська ономастика» є одним із фахових предметів у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю В 11 Філологія (за спеціалізаціями) за освітньо-професійною програмою «Філологія. Українська мова та література».

Пререквізити – ОЗП. 01 Актуальні питання історії та культури України; ОЗП. 02 Вступ до мовознавства; ОФП. 01 Сучасна українська літературна мова. Фонетика; ОФП. 02 Сучасна українська літературна мова. Лексикологія; ОФП. 11 Історична граматики української мови; ОФП. 14 Українська усна народна словесність; ОФП. 22 Навчальна практика (фольклорна).

Постреквізити – ОЗП. 10 Дискурсологія; ОФП. 03 Сучасна українська літературна мова. Морфеміка і словотвір; ОФП. 04 Сучасна українська літературна мова. Морфологія; ОФП. 05 Сучасна українська літературна мова. Синтаксис; ОФП. 06 Історія української літератури; ОФП. 08 Курсова робота із сучасної української літературної мови; ОФП. 12 Історія української мови; ОФП. 15 Українська діалектологія; ОФП. 21 Українська міфологія та етнолінгвістика; ОФП. 24 Навчальна практика (діалектологічна).

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентностей: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; ФК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови; ФК 04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію; ФК 06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; ФК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту; ФК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; УК 02 Здатність досліджувати та аналізувати соціолінгвальну ситуацію Хмельниччини та суміжних регіонів;

програмних результатів навчання: ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; ПРН 06. Використовувати інформаційні й комунікативні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності; ПРН 09. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію; ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища та процеси, що їх зумовлюють; ПРН 14. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя; ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів; ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосувати їх у професійній діяльності; ПРН 24.

Досліджувати (збирати, аналізувати, систематизувати) факти мови й мовлення і на основі них інтерпретувати соціолінгвальну ситуацію Хмельниччини та суміжних регіонів.

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні завдання із сучасної української мови, зокрема вивчення закономірностей розвитку і функціонування власних назв у структурі мови

Предмет дисципліни. Ономастикон української мови.

Завдання дисципліни. Ознайомлення з історією вивчення власних назв, особливостями структурування онімного простору, найбільш характерними ознаками онімів, основними методами наукового дослідження пропріативів.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, *повинен:* *уміти* визначати проблематику сучасної ономастики; *з'ясовувати* спільні та відмінні ознаки онімів та апелятивів; *користуватися* основними методами і прийомами вивчення й опису пропріальних одиниць; *виконувати* комплексний аналіз онімів; *з'ясовувати* етимологію основних різновидів власних назв; *виконувати* ономастичні дослідження за складеною програмою; *володіти* методикою аналізу власних назв та сучасною ономастичною термінологією; *мати навички* участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

<i>П'ятий семестр</i>						
Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Ономастика як наука про власні назви. Денотатно-квалітативні особливості онімів.	2	4	6	2		12
Тема 2. Етимолого-словотвірні особливості власних назв.	2	4	6	2		12
Тема 3. Функціональні особливості власних назв.	2	4	6			12
Тема 4. Денотатно-номінативна типологія онімів. Вітоніми.	2	4	6		2	12
Тема 5. Топоніми.	2	4	6		2	12
Тема 6. Космоніми. Прагматоніми.	2	4	6		2	12
Тема 7. Идеоніми. Ергоніми.	2	4	6		2	12
Тема 8. Українська пропріальна лексика: історія наукового вивчення.	2	6	14			24
Разом:	16	34	70	4	8	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
1.	Ономастика як наука про власні назви. Денотатно-квалітативні особливості онімів. Ономастика як наука. Розділи ономастики. Зв'язки ономастики з іншими науками. Сутність власної назви, її диференційні ознаки. Критерії систематизації пропріальних одиниць. Групування пропріативів за біологічними особливостями денотатів, реальністю їх існування, розмірами, кількістю денотатів. Екстралінгвальна інформація про об'єкт номінації. Літ.: [1], с. 5–10; [2], с. 301–326; [3], с. 12–19, 62–67; [4]; [6]; [9]; [11].	2
2.	Етимологічно-словотвірні особливості власних назв. Етимологія онімів. Походження власних назв. Сутність мотивації пропріативів. Основні різновиди однини і комбінованої мотивації. Шляхи виникнення власних назв. Хронологічна типологія онімів. Дери́ваційна структура онімного простору. Будо́ва пропріальних констру́кцій. Продуктивність онімних словотвірних типів. Семантика пропріальних твірних основ. Літ.: [1], с. 275–470; [2], с. 201–234; [3], с. 67–83; [4]; [6].	2
3.	Функціональні особливості власних назв. Функції онімів. Особливості використання власних назв у різностильових текстах. Мовні засоби образності власних назв. Емоційно-експресивні ознаки пропріативів. Додаткові стилістичні нашарування в ономастиконі. Пропріативи як складники активного і пасивного словника. Групування власних назв за частотністю їх	2

	вживання. Поширення онімів у мовному просторі. Градація онімів у зв'язку з дихотомією «мова – мовлення». Побутування онімів в офіційній та неофіційній ситуаціях. Групування власних назв за їхньою формою. Відмінювання онімів. Літ.: [2], с. 191–242; [3], с. 92–109–126; [4]; [6].	
4.	Денотатно-номінативна типологія онімів. Вітоніми. Основи денотатно-номінативного структурування онімного простору української мови. Найменування об'єктів, співвіднесених із живою природою (антропоніми, зооніми, фітоніми, міфоніми). Літ.: [1], с. 72–148; [3], с. 20–26; [4]; [6]; [7]; [8]; [13]; [15]; [18]; [19]; [20]; [24].	2
5.	Топоніми. Власні географічні назви: тероніми (хороніми, ойконіми, ороніми, тероспелеоніми, батіоніми), гідроніми (екстра- й інтрагідроніми), стихіоніми). Літ.: [1], с. 148–169; [3], с. 29–34; [4]; [5]; [6]; [14]; [16]; [17]; [21]; [26].	2
6.	Прагматоніми. Космоніми. Найменування об'єктів, пов'язаних із матеріальною сферою діяльності людини (архітектуроніми, хрематоніми, порейоніми, товароніми). Власні назви космічних об'єктів (космоорбітоніми й космопоніми). Літ.: [1], с. 169–203; [3], с. 26–28, 34–41; [6]; [25].	2
7.	Ідеоніми. Ергоніми. Найменування об'єктів, пов'язаних з нематеріальною сферою діяльності людини (артіоніми, біблїоніми, гемероніми, поетоніми, артіфрагментоніми, хрононіми). Власні назви людських колективів (колективоніми, конфедераціоніми, пресулатоніми). Літ.: [1], с. 203–274; [3], с. 41–61; [6]; [12]; [25].	2
8.	Українська пропріальна лексика: історія наукового вивчення. Опрацювання загальнотеоретичних ономастичних проблем. Типології пропріальних одиниць у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників. Поетонімічні студії в Україні. Вивчення власних назв інших типів. Історія антропонімічних студій. Становлення топонімічних досліджень. Літ.: [1], с. 10–121; [3], с. 127–149; [10]; [22]; [23].	2
Разом:		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1.	Ономастика як наука про власні назви. Денотатно-квалітативні особливості онімів. Ономастика як наука. Розділи ономастики. Зв'язки ономастики з іншими науками. Сутність власної назви, її диференційні ознаки. Критерії систематизації пропріальних одиниць. Групування пропріативів за біологічними особливостями денотатів, реальністю їх існування, розмірами, кількістю денотатів. Екстралінгвальна інформація про об'єкт номінації. Літ.: [1], с. 5–10; [2], с. 301–326; [3], с. 12–19, 62–67; [4]; [6]; [9]; [11].	2
2.	Етимологічно-словотвірні особливості власних назв. Етимологія онімів. Походження власних назв. Сутність мотивації пропріативів. Основні різновиди одиничної і комбінованої мотивації. Шляхи виникнення власних назв. Хронологічна типологія онімів. Дериваційна структура онімного простору. Будова пропріальних конструкцій. Продуктивність онімних словотвірних типів. Семантика пропріальних твірних основ. Літ.: [1], с. 275–470; [2], с. 201–234; [3], с. 67–83; [4]; [6].	2
Разом:		4

5.2. Зміст практичних занять
Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Ономастика як наука про власні назви. Літ.: [1], с. 5–10; [2], с. 301–326; [3], с. 12–19, 206–210; [4]; [6]; [9]; [11].	2
2.	Денотатно-квалітативні особливості онімів. Літ.: [2], с. 301–326; [3], с. 62–67.	2
3.	Етимологічно-словотвірні особливості власних назв. Літ.: [1], с. 275–470; [2], с. 201–234; [3], с. 67–89; [4]; [6].	2
4.	Функціональні особливості власних назв. Літ.: [2], с. 191–242; [3], с. 92–126; [4]; [6].	2
5.	Українські імена і прізвища Літ.: [1], с. 122–124; [3], с. 20–26, 150–151; [4]; [6]; [7]; [8]; [13]; [15]; [18]; [19]; [20]; [24].	2
6.	Прізвиська. Псевдоніми. Літ.: [1], с. 124–147; [3], с. 20–26, 151–152; [4]; [6]; [7]; [8]; [13]; [15]; [18]; [19]; [20]; [24].	2
7.	Зооніми. Етроніми. Міфоніми. Літ.: [1], с. 131–147; [3], с. 20–26, 152–153; [4]; [6];	2
8.	Ойконіми Літ.: [1], с. 158–159; [3], с. 29–34, 153–154; [4]; [5]; [6]; [14]; [16]; [17]; [21]; [26].	2
9.	Гідроніми Літ.: [1], с. 164–167; [3], с. 29–34, 154–156; [4]; [6]; [21]; [26].	2
10.	Потамоніми Літ.: [1], с. 165; [3], с. 29–34, 154–156; [4]; [6]; [21]; [26].	2
11.	Хороніми. Ороніми. Літ.: [1], с. 148–158, 160–162; [3], с. 29–34, 154–156; [4]; [6]; [21]; [26].	2
12.	Космоніми. Літ.: [1], с. 169–203, 259–274; [3], с. 26–28, 157–159; [6].	2
13.	Прагматоніми. Літ.: [1], с. 178–203; [3], с. 34–41, 157–159; [6]; [25].	2
14.	Ідеоніми. Літ.: [1], с. 203–259; [3], с. 41–56, 157–159; [8]; [14]; [23].	2
15.	Ергоніми. Літ.: [1], с. 259–274; [3], с. 56–61, 157–159; [8]; [23]; [33].	2
16.	Українська пропріальна лексика: історія наукового вивчення. Літ.: [1], с. 10–121; [3], с. 127–149; [12]; [30]; [31].	2
17.	Залікове заняття.	2
Разом:		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Українські імена і прізвища Літ.: [1], с. 122–124; [3], с. 20–26, 150–151; [4]; [6]; [7]; [8]; [13]; [15]; [18]; [19]; [20]; [24].	2
2.	Ойконіми Літ.: [1], с. 158–159; [3], с. 29–34, 153–154; [4]; [5]; [6]; [14]; [16]; [17]; [21]; [26].	2
3.	Гідроніми Літ.: [1], с. 164–167; [3], с. 29–34, 154–156; [4]; [6]; [21]; [26].	2

4.	Хороніми. Ороніми. Літ.: [1], с. 148–158, 160-162; [3], с. 29–34, 154–156; [4]; [6]; [21]; [26].	2
Разом:		8

5.3. Зміст самостійної (зокрема індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає в систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, усному й письмовому опитуванні, написанні самостійних і контрольних робіт, тестуванні тощо. Студенти заочної форми навчання виконують домашню контрольну роботу, вимоги до виконання якої та варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі в період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни в Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 1, підготовка до практичного заняття № 1.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 1, підготовка до практичного заняття № 2 й написання самостійної роботи №1	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 2, підготовка до практичного заняття № 3.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 3, підготовка до практичного заняття № 4 й підсумкового письмового опитування № 1.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 4, підготовка до практичного заняття № 5. Виконання тестів №1.	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 4, підготовка до практичного заняття № 6.	4
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 4, підготовка до практичного заняття № 7.	4
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 5, підготовка до практичного заняття № 8.	4
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 5, підготовка до практичного заняття № 9.	4
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 5, підготовка до практичного заняття № 10.	4
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 5, підготовка до практичного заняття № 11. Виконання тестів №2.	4
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 6, підготовка до практичного заняття № 12.	4
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 6, підготовка до практичного заняття №13 і підсумкового письмового опитування №2.	4
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 7, підготовка до практичного заняття № 14. Виконання ІДЗ№1.	4

15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 7, підготовка до практичного заняття №15. Виконання тестів №3.	4
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 8, підготовка до практичного заняття № 16 і написання самостійної роботи №2.	5
17	Залікове заняття	5
Разом:		70

6. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, таких як словесні (лекції з використанням методів проблемного навчання й візуалізації (з використанням мультимедійного супроводу), розповіді, бесіди); практичні (виконання усних завдань), наочні (таблиці, слайди), робота з довідковою літературою (словниками, енциклопедіями, довідниками тощо), спостереження та аналіз його результатів (на основі ономастичного матеріалу), самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу). інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).і мають за мету оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок з аналізу пропріальних одиниць.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю: усне опитування; підсумкове письмове опитування; написання самостійної роботи; виконання індивідуального домашнього завдання; тестування.

Здобувач вищої освіти, який набрав з усіх видів навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального балу, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Здобувачі мають можливість отримати знання з окремих тем дисципліни шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з «Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності («Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ»).

8. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Відвідування занять із дисципліни є обов'язковим, однак за об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни й формування фахових компетентностей і програмних результатів

навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, виконання практичних занять).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування, написання самостійних і контрольних робіт, підсумкового теоретичного опитування.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну й індивідуальну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах, які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше – у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти в 3 семестрі

Аудиторна робота									Контрольні заходи						Семестровий контроль	Разом
Усні відповіді на практичних заняттях							Підсумкове письмове опитування		Тестовий контроль			Самостійна робота		Індивідуальне домашнє завдання	Залік	
№1-4	№5-6	№7-8	№9-10	№11-12	№13-14	№15-16	№1 (Т1-4)	№2 (Т10-13)	№1 (Т1-5)	№2 (Т6-11)	№3 (Т12-15)	№1 (Т1-2)	№2 (Т16)	№1 (Т12-14)		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)																
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-15	3-5	18-30		60-100
21-35							6-10		9-15			6-10		18-30		

Примітка: УО – усне опитування; ПО – підсумкове письмове опитування; ТК – тестовий контроль; СР – самостійна робота; ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання робота. За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці 1 «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС». У дужках вказано номер теми заняття для певної форми контролю.

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота)

може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше ніж 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (Таблиця 1), яка заноситься в залікову відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Таблиця 1 – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Іспит	Іспит/диференційований залік
A	90–100	Зараховано	Відмінно/Excellent – Високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом.
B	83–89		Добре/Good – Середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом.
C	73–82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни.
D	66-72		
E	60–65		
FX	40–59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом.
F	0–39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови, якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці 1 «Співвідношення...». Присутність здобувача в цьому випадку не є обов'язковою.

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми і вміння використати його при аналізі частин мови (як окремих атрибутів, так і комплексної їхньої характеристики). При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями (Таблиця 2).

Таблиця 2 – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
«Відмінно» (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і в повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді (в усній або в письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнювальні висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
«Добре» (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
«Задовільно» (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання, і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
«Незадовільно» (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їхній зміст, хаотично й невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання тестів

Тематичний тест для кожного здобувача вищої освіти складається із тридцяти тестових завдань (кількість варіантів відповіді у кожному тесті – п'ять). На тестування відводиться 30 хвилин. Здобувач вищої освіти проходить тестування в он-лайн режимі в модульному середовищі для навчання MOODLE. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання самостійних робіт, індивідуального домашнього завдання здобувачів вищої освіти

Самостійні й індивідуальні роботи здобувачів вищої освіти оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (Таблиця 2). Мінімальний

позитивний бал за самостійну роботу – 3 бали, максимальний – 5 балів. Мінімальний позитивний бал за індивідуальне домашнє завдання – 18 балів, максимальний – 30 балів.

Оцінювання підсумкових теоретичних опитувань здобувачів вищої освіти

Підсумкові теоретичні опитування здобувачів вищої освіти оцінюються відповідно до кількості правильних варіантів відповідей у порівнянні із загальною кількістю можливих варіантів на основі такого відсоткового співвідношення: п'ять балів виставляється, якщо здобувач дав 90–100 % правильних відповідей; чотири бали – якщо 75–89 %; три бали – якщо 60–74 %; якщо ж здобувач вищої освіти дав менше ніж 60 % правильних відповідей, він отримує незадовільну оцінку (нуль балів).

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Аудиторна робота		Контрольні заходи						Семестровий контроль	Разом
Усні відповіді на практичних заняттях		Тестовий контроль		Самостійна робота		Контрольна робота	Індивідуальне домашнє завдання	Залік	
№1	№2	№1 (3-6)	№2 (Т9-14)	№1 (Т3-6)	№2 (Т9-12)	№1 (Т1-16)	№1		
		<i>Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)</i>							
3-5	3-5	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	18-30		60-100
6-10		12-20		12-20		12-20	18-30		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання чотирьох завдань (аналізу за схемою власних назв). Зміст завдань і коментарі до їх виконання наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні враховується якість їх виконання і виставляється оцінка від трьох (мінімальний (достатній) бал) до п'яти балів (максимальний (високий) бал).

Оцінювання інших видів контролю здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Усні відповіді на практичних заняттях, самостійні й контрольні роботи, індивідуальне домашнє завдання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (Таблиця 2). Мінімальний позитивний бал за самостійну роботу і тестовий контроль – 6, максимальний – 10. Мінімальний позитивний бал за індивідуальне домашнє завдання – 18, максимальний – 30. Мінімальний позитивний бал за усні відповіді на практичних заняттях – 3, максимальний – 5.

10. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Сутність ономастики як науки.
2. Розділи ономастики.
3. Основні ознаки власних назв.
4. Ономастика в античні і середні віки.
5. Ономастика в Україні.
6. Сучасна зарубіжна ономастика.
7. Основні методи і прийоми вивчення власних назв.
8. Методика проведення ономастичних досліджень.
9. Організація ономастичної роботи у школі.

10. Становлення денотатно-номінативної класифікації власних назв.
11. Структура онімного простору за характером номінованих одиниць.
12. Українська антропонімія.
13. Українська топонімія.
14. Українська космонімія.
15. Українська прагматонімія.
16. Українська ідеонімія.
17. Українська ергонімія.
18. Історія ономастичної дериватології.
19. Словотвір власних назв.
20. Семантика твірних основ онімів.
21. Мотиваційна структура пропріативів.
22. Функціональна типологія власних назв.
23. Структурна класифікація ономастикону.
24. Квалітативно-денотатна типологія власних назв.
25. Стилїстична структура онімїї.
26. Додаткові лїнгвістичні ознаки пропрїальної лексики.

11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній процес з дисциплїни «Українська ономастика» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Українська ономастика. Торчинський М. М.». URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2253>.

2. Українська ономастика: методичні рекомендації для виконання контрольної роботи здобувачами освіти заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня. Укладач Торчинський М. М. Хмельницький, 2022. 26 с. URL: <https://surl.li/ilronx>.

12. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисциплїни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови: монографія. Хмельницький: Авіст, 2008. 548 с.
2. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови. Частина II. Функціонування власних назв : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2009. 454 с.
3. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2010. 238 с.

Додаткова література

4. Аркушин Г. М. Українська ономастика : робоча навчальна програма для студентів спеціальності «Українська мова і література». Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського державного університету імені Лесі Українки, 2006. 100 с.
5. Бабишин С. Д. Топоніміка в школі. Київ: Радянська школа, 1962. 123 с.
6. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Словник української ономастичної термінології. Харків: Ранок НТ, 2012. 256 с.

7. Герасимчук В. А., Нечипоренко А. Ф. Антропоніми: історія і сучасність: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2002. 152 с.
8. Глинський І. В. Твоє ім'я – твій друг. Київ: Веселка, 1985. 238 с.
9. Жайворонко В. В. Велика чи мала літера? : словник-довідник. Київ : Наукова думка, 2004. 202 с.
10. Зубко А. Українська ономастика: здобутки та проблеми. *Ономастика України першого тисячоліття нашої ери*: монографія. Абакумов О. В., Бучко Г. Є., Бучко Д. Г. та ін. Київ: Наукова думка, 1992. С. 263–282.
11. Карпенко О. Ю. Проблематика когнітивної ономастики : монографія. Одеса : Астропринт, 2006. 325 с.
12. Карпенко Ю. О. Літературна ономастика : збірник статей. Одеса : Астропринт, 2008. 328 с.
13. Коваль А. П. Життя і пригоди імен. Київ: Вища школа, 1988. 240 с.
14. Коваль А. П. Знайомі незнайомці: Походження назв поселень України. Київ: Либідь, 2001. 302 с.:
15. Кравченко Л. О. Українська ономастика: антропоніміка: навчальний посібник. Київ: Знання, 2014. 240 с.
16. Кругляк Ю. О. Ім'я вашого міста. Київ: Наукова думка, 1978. 152 с.
17. Лучик В. В. Етимологічний словник топонімів України. Київ: Академія, 2014. 544 с.
18. Масенко Л. Т. Українські імена і прізвища. Київ: Знання, 1990. 47 с.
19. Редько Ю. К. Словник сучасних українських прізвищ. У 2-х тт. Львів, 2007. Т. 1. А–М. 720 с. Т. 2. Н–Я. 721–1428 с.
20. Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей: Словник-довідник. Київ: Наукова думка, 1996. 335 с.
21. Торчинська Н. М., Торчинський М. М. Словник власних географічних назв Хмельницької області. Хмельницький : Авіст, 2008. 549 с.
22. Торчинський М. М. Українська ономастика: історія, сьогодення, перспективи. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*: збірник наукових праць. Хмельницький, 2013. Вип. 6. Том 1. С. 212–233.
23. Українська ономастика: бібліографічний покажчик. Укладачі: Вербич С. О., Єфименко І. В., Железняк І. М. та ін. Київ: КММ, 2013. 365 с.
24. Чучка П. П. Прізвища закарпатських українців (історико-етимологічний словник). Львів: Світ, 2005. 701 с.
25. Шестакова С. О. Лексико-семантичні інновації у системі української номінації (на матеріалі ергонімів і прагмонімів). Харків, 2002, 241 с.
26. Янко М. Т. Топонімічний словник-довідник Української РСР. Київ: Радянська школа, 1973. 179 с.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека університету. URL : <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. URL: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище Хмельницького національного університету (Кафедра української філології, курс «Українська ономастика»). URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2253>